

FRÅGOR SOM UTMANAR
STEREOTYPER UTAN
ATT FÖRSTÄRKA DEM.
NORMKREATIVT
HELT ENKELT!

OLIKA

Pedagogisk bokhandledning till

Kluriga ordens ABC

av Mia Kim och Maria Källström

De normkreativa frågorna är stöd för ditt samtal med barnen. Faktarutorna är riktade till dig som vuxen.

FRÅGOR OM ORD, KÄNSLOR OCH KÖNSIDENTITET

1. I boken står bokstaven E för ensamvarg. En ensamvarg är en person som gärna håller sig för sig själv. Men ordet luras lite - vargar lever ju oftast i flock, alltså tillsammans. Vad tror du kan vara bra med att vilja vara för sig själv? Vad tror du kan vara mindre bra? Vad tror du kan vara bra med att leva i flock, alltså bland andra, i grupper? Vad tror du kan vara mindre bra med att vara i större grupper?

2. En solkatt är ingen katt, utan en reflex! Varför tror du att en reflex kallas för solkatt? Vad är det som katten gör, som reflexen gör?

Övning: Visa barnen vad en solkatt är. Det kan räcka med en mobiltelefon eller klocka och solljus/ljus. Visa barnen hur fort det går för solkatten - kanske lika snabb som en riktig katt! Ge barnen möjlighet att också testa. Fundera på varför ordet heter som det gör och prata gärna om att vissa ord inte riktigt är vad de låter som att de är, med den här boken som underlag.

3. En idéspruta är en person som nästan bara sprutar ut en massa idéer. Känner du dig ibland fylld av saker en kan hitta på och vad gör du med dina idéer då? Berättar du för någon eller behåller du dem för dig själv? Hur ska en göra för att det inte ska råka bli lite fel när en vill hjälpa någon?

4. I boken står K för krokodiltårar. Sådana kallar en om en gråter så att tårarna sprutar, när en är väldigt ledsen. Tårar kommer som ett resultat av starka känslor, ibland glada och ibland ledsna. Har du gråtit av att du varit glad någon gång? Har du gråtit när du varit ledsen? Hur känns glada tårar och hur känns ledsna tårar? Hur visar du annars, om du känner något väldigt starkt i kroppen?

5. Hjärnspöken kallar vi de tankar och känslor vi bär på, en känsla av rädsla, eller oro, eller kanske nervositet. Hur gör du när du blir rädd eller orolig för att bli av med ditt hjärnspöke? Att bli av med sitt hjärnspöke kan handla om att våga göra! Har du varit lite ängslig över något någon gång, och minns du hur du gjorde för att inte känna så?

6. Ordet queer handlar bland annat om att människor själva får bestämma om de vill kallas för hon, han, hen eller något annat. Vad vill du bli kallad?

“Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla ett nyanserat talspråk och ordförråd samt förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra i olika sammanhang och med skilda syften.”

Lpfö 18

Köp boken och ladda ner
handledningen på olika.nu.

OLIKA förlag - utbildning - kommunikation

Ut med stereotyper - in med möjligheter!

olika.nu

FRÅGOR OM IGENKÄNNING OCH KOMMUNIKATION

1. I boken finns det en mängd med olika människor! Finns det någon i boken du känner igen dig i? Kanske handlar det om längd på håret eller att ni verkar gilla att göra liknande saker? Eller kanske andra egenskaper såsom C som i charmtroll? Eller N som i nattuggla? Känner du igen någon annan i boken? På vilket sätt?
2. I boken står bokstaven P för pratvarn. Pratvarnen pratar mycket och har svårt att vara tyst. Det är också viktigt att när en pratar också lyssna. Lyssnar andra på dig när du pratar? Lyssnar du på dem? Vad kan vara bra med att prata, tror du? Vad kan vara bra med att lyssna?
3. En björntjänst beskrivs i boken som när en vill hjälpa någon, men det råkar bli lite fel istället. För att det inte ska råka bli lite fel när du vill hjälpa någon, hur ska en göra då?
4. En åsnespark är inte bara en åsna som sparkar utan betyder också "hårda ord". Alltså, att en säger något elakt till någon annan. Har du hört någon säga något elakt till någon annan någon gång? Vad tänkte du då? Vad tänker du om att göra så mot någon annan? Och vad kan en göra om en hör någon säga något elakt till någon annan?

OM MÅNGFALD

Vi lever i ett samhälle där etnisk mångfald är en självklarhet, men i bilderboksvärlden saknas en sådan spegling. I den här boken finns det barn och vuxna med olika hudtoner. Igenkänning är en viktig aspekt av både läsning och läslust. Att få spegling blir också ett sätt att bygga en positiv självbild och att känna sig inkluderad i samhället. Igenkänning kan ske på olika vis, vi kan hitta gemensamma nämnare med människor som på många sätt är och lever annorlunda än vi själva. Och vi kan hitta igenkänning genom att känna igen yttre saker som uppväxtmiljö, familj eller etnicitet. Genom att på ett självklart sätt gestalta och inkludera barn och vuxna med olika etnisk bakgrund i böcker, bidrar vi till ett inkluderande samhälle.

OM HEN

Ordet hen kan användas när en inte vet könet på en person eller när det inte är relevant. Det finns också personer som vill kallas hen eller något annat könsneutralt pronomen, för att de inte är hon eller han, eller för att de är trötta på föreställningarna kring hon och han. Barn lär sig ständigt nya ord, som "hon" eller "han". Att börja lära ut hen, tillsammans med hon och han, tycks vara en större utmaning för oss vuxna än för barn. Idag är hen ett etablerat ord och används flitigt i både media och skolor. I den här boken används hen när kön inte är relevant och nämns i bokstaven Q. Att kalla någon för hen kan en göra om en vet att den personen vill bli kallad för det, grundregeln när det gäller både hen, hon och han – och andra alternativ – är att fråga vad personen föredrar.

Köp boken och ladda ner handledningen på olika.nu.

OLIKA förlag - utbildning - kommunikation
Ut med stereotyper - in med möjligheter!
olika.nu

Vill du veta mer om jämställdhet och normkreativitet?

Läs mer och boka våra populära utbildningar på olika.nu/utbildning!